

SLOVENSKÝ ĽUDOVÝ UMELECKÝ KOLEKTÍV

Centrum pre tradičnú
ľudovú kultúru

TLAČOVÁ SPRÁVA

Slávnostné vyhlásenie prvkov zapísaných do **Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska** a aktivít zapísaných do **Zoznamu najlepších spôsobov ochrany nehmotného kultúrneho dedičstva na Slovensku**.

Bratislava, 24.1. 2019

Vo štvrtok 24. januára 2019 o 15:00 hod. sa v Rusovciach v priestoroch Divadla SEUK uskutočnilo slávnostné vyhlasovanie nových prvkov zapísaných do *Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska* a nových aktivít zapísaných do *Zoznamu najlepších spôsobov ochrany nehmotného kultúrneho dedičstva na Slovensku*.

Toto podujatie sa koná v rámci tohtoročných osláv 70. výročia založenia SEUK-u ako prvé zo série umeleckých programov a ďalších aktivít SEUK-u v roku 2019.

Na základe odporúčania Odbornej komisie pre posudzovanie návrhov na zápis a rozhodnutia ministerky kultúry Slovenskej republiky bolo za rok 2018 schválených pre zápis do oboch zoznamov spolu 6 nominácií.

Do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska pribudlo 5 nových prvkov: **Vysokohorské nosičstvo**, ktorého návrh na nomináciu predložilo Občianske združenie Nosičský dom - múzeum vysokohorských nosičov; **Sokoliarstvo**, ktorého predkladateľom je Slovenský klub sokoliarov pri SPK; **Podpolianske rozkazovačky** ako spoločná nominácia mesta Detva, mesta Hriňová a Národopisnej spoločnosti Slovenska; **Rífová písťala**, ktorú navrhli zapísať do národného zoznamu Spolok pre rozvoj a obnovu techniky, remeselnej výroby a kultúry, n. o. (Rotarvak) v spolupráci s Folklórnou skupinou Bukoviny z Brvnišťa a **Slovenský posunkový jazyk**, ktorého nomináciu predložil Slovenský zväz nepočujúcich.

Do Zoznamu najlepších spôsobov ochrany nehmotného kultúrneho dedičstva na Slovensku pribudla jedna nová aktivita, ktorou je **Cyklus Tanečný dom združenia Dragúni**, ktorej predkladateľom návrhu na zápis je Občianske združenie Dragúni.

V dnešný deň si počas Slávnostného vyhlásenia predkladatelia prvkov a aktivít prevzali z rúk ministerky kultúry Slovenskej republiky Ľubice Laššákovovej osvedčenie o zápise do toho ktorého zoznamu.

S jednotlivými prvkami a aktivitou mali hostia možnosť oboznámiť sa počas slávnostného aktu odovzdania certifikátov na javisku v krátkej video prezentácii, ale aj prostredníctvom vystúpenia nositeľov interpretačného umenia. Jedinečnosť rozkazovačiek z Podpolania predviedli Pavel Smilek a Jozef Ostrihoň z Detvy a mladý rozkazovač Miroslav Trebuľa z Hriňovej, ktorým hrala vrchárska trojka s primášom Petrom Vilhanom. Rífovú písťalu a s ňou spojené hudobno-spevné umenie predstavili členovia folklórnej skupiny Bukoviny z Brvnišťa so sólistom Jozefom Pobočíkom.

Vyvrcholením programu bolo odovzdanie certifikátu UNESCO o zápise prvku **Blaudruck/Modrotisk/Kékfestés/Modrotlač, resist block printing and indigo dyeing in Europe (rezervná tlač a farbenie látky indigom)** do UNESCO Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva, ktorý schválil Medzivládny výbor na ochranu nehmotného kultúrneho dedičstva UNESCO koncom minulého roka na svojom zasadnutí na Mauríciu. Osvedčenie o zápise odovzdala generálnej riaditeľke Ústredia ľudovej umeleckej výroby Dane Kľučárovej pani Gabriele Detschmann z Rakúskej komisie pre UNESCO, ako zástupkyňa hlavného predkladateľa tohto prvku do UNESCO (Rakúsko).

Reprezentatívny zoznam nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska je súpisom významných prvkov a praktík nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska. Zápis do reprezentatívneho zoznamu predstavuje ocenenie týchto mimoriadnych prvkov a praktík, ktoré sú uznávané spoločnosťami, komunitami a jednotlivcami a existujú v súlade s univerzálne prijatými princípmi ľudských práv, rovnosti, podpory a vzájomnej úcty medzi kultúrnymi spoločenstvami. Prvky jestvujú v súlade s prostredím a historickým ukotvením spoločenstiev a poskytujú im pocit kontinuity a identity. Zároveň podporujú kultúrnu rozmanitosť a tvorivosť. Vytváranie Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska predstavuje základný stupeň tvorby Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva. Do Reprezentatívneho zoznamu NDK Slovenska je doteraz zapísaných **18 prvkov**. Bližšie informácie o nich nájdete tu: <https://www.ludovakultura.sk/zoznamy-nkd-slovenska/reprezentativny-zoznam-nehmotneho-kulturneho-dedicstva-slovenska/prvky-zapisane-v-reprezentativnom-zozname-nkd-slovenska/>

Zápis do **Zoznamu najlepších spôsobov ochrany nehmotného kultúrneho dedičstva na Slovensku** predstavuje uznanie mimoriadnym programom, projektom a aktivitám, ktoré príkladným spôsobom podporujú ochranu a rozvoj nehmotného kultúrneho dedičstva, sú uznávané spoločnosťami, komunitami a jednotlivcami a pretrvávajú v súlade s univerzálne prijatými princípmi ľudských práv, rovnosti, podpory a vzájomnej úcty medzi kultúrnymi spoločenstvami. Zoznam najlepších spôsobov ochrany nehmotného kultúrneho dedičstva na Slovensku je nástrojom na popularizáciu činností, ktoré smerujú ku komplexnej starostlivosti o prvky nehmotného kultúrneho dedičstva. Predstavuje základný stupeň pre výber programov, projektov a aktivít, ktoré najlepšie odrážajú zásady a ciele Dohovoru UNESCO o ochrane nehmotného kultúrneho dedičstva na medzinárodnej úrovni. Doposiaľ sú v tomto zozname zapísané **2 aktivity**. Bližšie informácie o zapísaných aktivitách nájdete tu: <https://www.ludovakultura.sk/zoznamy-nkd-slovenska/zoznam-najlepsich-sposobov-ochrany-nehmotneho-kulturneho-dedicstva-na-slovensku/aktivity-zapisane-v-zozname-najlepsich-sposobov-ochrany-nkd-na-slovensku/>

V rámci slávnostného galaprogramu bola vyhlásená aj výzva na predkladanie návrhov na zápis do spomínaných zoznamov pre rok 2019. Výzva potrvá do konca marca 2019. Bližšie informácie o podmienkach a kritériách, postupe, ako aj registračné formuláre na predloženie návrhu nájdete tu: <https://www.ludovakultura.sk/zoznamy-nkd-slovenska/reprezentativny-zoznam-nehmotneho-kulturneho-dedicstva-slovenska/postup-pri-predkladani-navrhov-na-zapis/>

Zápis prvkov a aktivít do národných zoznamov je základnou podmienkou pre uchádzanie sa o zápis do svetových zoznamov nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva (UNESCO). **Slovenská republika má k dnešnému dňu už šesť zápisov v Reprezentatívnom zozname nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO:** Fujara – hudobný nástroj a jeho hudba (2005), Terchovská muzika (2013), Gajdošská kultúra (2015), Bábkarstvo na Slovensku a v Česku (2016) - nominácia podaná spoločne s Českou republikou, Horehronský viachlasný spev (2017) a Modrotlač (2018) – spoločná nominácia piatich krajín: Rakúska, Nemecka, Maďarska, Českej republiky a Slovenska.

Centrum pre tradičnú ľudovú kultúru je odborným pracoviskom SEUK-u, ktorého úlohou je realizovať Dohovor UNESCO o ochrane nehmotného kultúrneho dedičstva a vládnu Koncepciu starostlivosti o tradičnú ľudovú kultúru. Jeho činnosť sa sústreďuje na dokumentovanie, uchovávanie a spracovanie javov tradičnej ľudovej kultúry, ich inventarizáciu a sprístupňovanie. Je hlavným realizátorom tvorby Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska a Zoznamu najlepších spôsobov ochrany nehmotného kultúrneho dedičstva na Slovensku. Viac o zoznamoch a činnosti Centra pre tradičnú ľudovú kultúru: <https://www.ludovakultura.sk/>

Kontakt pre médiá:

Doc. Mgr. Juraj Hamar, CSc.
Generálny riaditeľ SEUK-u

SLOVENSKÝ ĽUDOVÝ UMELECKÝ KOLEKTÍV

tel: +421 2 204 78 235; 0917 760 143

e-mail: juraj.hamar@sluk.sk

Mgr. Erik Kriššák

Riaditeľ CTEK

tel.: +421 2 204 78 211; 0905 238 257

e-mail: erik.krissak@sluk.sk

Mgr. art. Lucia Sopková

PR manažérka SEUK-u

tel.: 0918 810 767

e-mail: lucia.sopkova@sluk.sk